

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Parempaa palautetta lapsilta

Taidekasvatushankkeessa käytettyjen toiminnallisten
palautteenkeruumenetelmien tarkasteleminen

Ville Kettunen

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

5/2012

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Ville Kettunen	Sivumäärä 31 ja 2 liitesivua
Työn nimi Parempaa palautetta lapsilta	
Ohjaava(t) opettaja(t) Molla Walamies, Sanna Pekkinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Jyväskylän lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaitta	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä tarkastellaan Jyväskylän lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaitan Majakka-hankkeen taiteilijoiden käyttämiä toiminnallisia palautteenkeruumenetelmiä. Majakka-hanke toimi syksystä 2010 joulukuuhun 2011 saakka opetus- ja kulttuuriministeriön Taiteilija koulussa -apurahalla. Hankkeeseen osallistui 17 jyväskylän koulua. Majakka-tunnit olivat osana koulun muita oppitunteja eikä oppilaille tullut lisää oppitunteja näiden tuntien vuoksi. Kaikki koulut olivat alakouluja ja oppilaat olivat iältään 7-12-vuotiaita. Oppilaita oli mukana hankkeessa yli 1900. Hankkeessa oli palkattuna kuusi kokopäiväistä taiteilijaa, joista yksi jäi äitiyslomalle tammikuussa 2011. Lisäksi työssä on esitelty taidekasvatusta yleisesti.</p> <p>Palautteen kerääminen lapsilta on todella haastavaa ja siitä syystä Majakka-hankkeessa käytettiin toiminnallisia palautteenkeruumenetelmiä. Taiteilijat olivat valinneet kolme erilaista keruumenetelmää, joiden toimivuutta opinnäytetyössäni tarkastellaan. Tutkimusmenetelminä on käytetty havainnointia, narratiivista tutkimusta ja näiden lisäksi on tehty taiteilijoille pieni kysely hankkeen päätyttyä. Kyselyllä pyrittiin kartoittamaan taiteilijoiden mielipiteitä heidän käyttämiensä menetelmien toimivuudesta sekä hankkeen onnistumisesta. Kyselyt lähetettiin myös eri koulujen rehtoreille sekä Kulttuuriaitan edustajalle, mutta kukaan heistä ei vastannut kyselyyn.</p> <p>Kerätyn aineiston perusteella taiteilijat olivat tyytyväisiä hankkeeseen kokonaisuutena. Taiteilijat olivat itse valinneet käyttämänsä toiminnalliset palautteenkeruumenetelmät ilman aiempaa kokemusta. Oppilailta kerättiin palautetta Majakka-tuntien päätteeksi. Palautteenkeruumenetelmiä oli käytössä kolme erilaista ja kaikki onnistuivat omalla tavallaan tarjoamaan taiteilijoiden tarvitsemaa tietoa Majakka-tunnin onnistumisesta. Myös opettajien kokemuksia hankkeesta olisi haluttu saada, mutta tämä ei valitettavasti onnistunut. Havainnoinnin aikana opettajat puhuivat Majakka-tunneista positiiviseen sävyyn.</p>	
Asiasanat taidekasvatus, palaute, lapset, koulu	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Ville Kettunen	Number of Pages 31 + appendix 2
Title Get better feedback from the children	
Supervisor(s) Molla Walamies, Sanna Pekkinen	
Subscriber and/or Mentor Jyväskylä's children and youth community centre Kulttuurianta	
Abstract <p>This thesis examines Jyväskylä's children and youth community centre Kulttuurianta's Majakka-project's functional feedback collecting methods that project's artists used. Majakka-project lasted from the autumn of 2010 until the December of 2011. Ministry of education and culture financed project by Artist in school stipend. The Majakka-project took part in 17 schools in Jyväskylä. Majakka classes were part of school's normal classes and pupils did not have to spend any extra time in school because of the Majakka classes. All the schools that were part of Majakka-project were elementary schools and the pupils were at the age of 7 to age of 12. Hired artists in project were 6 and all of them were hired full-time. One of the artists stayed on maternity leave in January 2011. In this thesis introduces also arts education in general.</p> <p>The artists were chosen three different ways to collect functional feedback and their functionality is examined in this thesis. Research methods were observation, biographical examination and also a little inquiry for artists after the project was finished. The inquiry aimed at survey what artists thought about the functional feedback methods that they were using and success of the project. Inquiries were sent also several headmasters of the schools and to the deputy of Kulttuurianta but none of them answered the inquiry.</p> <p>Collected material indicated that artists were satisfied with the whole project. The artists had chosen the functional feedback methods that they were using without earlier experience. Feedback was collected from pupils after Majakka classes. There were three feedback collecting methods that the artists were using and all of them were succeeded at it's own way to give information of success of the Majakka class for artists. Teachers experiences of project were also wanted but this did not succeed. At the time of observation teachers spoke about the Majakka classes in positive tone.</p>	
Keywords arts education, feedback, children, school	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TAIDEKASVATUS	6
2.1 Taidekasvatus osana lapsen kasvua	6
2.2 Taikalamppu-verkosto	10
2.3 Kulttuuriaitta	11
2.4 Majakka-hanke	12
2.5 Taiteilija koulussa-hanke	13
2.6 Taide- ja kulttuurikasvatus Jyväskylässä	15
2.7 Kulttuurituottajana taidekasvatushankkeessa	16
3 MENETELMÄT	17
3.1 Havainnointi	17
3.2 Narratiivinen tutkimus	18
3.3 Tutkimusmenetelmien tieteellinen tarkastelu	19
4 HAVAINNOINTI TIKAN KOULULLA KEVÄÄLLÄ 2011	20
4.1 Yleisiä huomioita havainnoinnin aikana	20
4.2 Taiteilijoiden toimintatapa	21
5 PALAUTTEENKERUUMENETELMIEN ESITTELY JA ARVIOINTI	22
5.1 Tunnekartta	23
5.2 Mielopidejana	24
5.3 Majakka-vihko	25
5.4 Hymiökartta	26
6 POHDINTA JA KEHITYSEHDOTUKSET	26
LÄHTEET	29
LIITTEET	32
Liite 1: Kirje oppilaiden vanhemmille	32
Liite 2: Kysymykset Majakka-hankkeesta taiteilijoille	33

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on Jyväskylän lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttuuriantan Majakka-hankkeen taiteilijoiden käyttämien toiminnallisten palautteenkeruumenetelmien tarkasteleminen. Työn tarkoitus on toimia yhdenlaisena työkaluna kun lapsilta halutaan saada palautetta toiminnallisesti ilman perinteisiä kyselykaavakkeita. Kyselykaavakkeen täyttäminen voi varsinkin pienistä lapsista tuntua vaikealta ja siitä syystä Kulttuuriantan taiteilijat päätyivät tässä hankkeessa kokeilemaan kolmea erilaista toiminnallista palautteenkeruumenetelmää, jotka olivat tunnekartta, mielipidejana sekä Majakka-vihko.

Majakka-hankkeen kaltaisesta toiminnasta haluttiin lisää näyttöä siksi, että tiedettiin kannattaako tällaista toimintaa jatkaa ja kehittää eteenpäin. Taiteilijat esittivät oman toiveensa, että heidän valitsemiensa toiminnallisten palautteenkeruumenetelmien toimivuutta tarkasteltaisiin käytännössä. Heidän työtään auttaisi tulevaisuudessa tieto siitä, mitkä palautteenkeruumenetelmät olivat antoisia.

Työssä tarkastelen omasta näkökulmastani Majakka-hankkeen taiteilijoiden käyttämien toiminnallisten palautteenkeruumenetelmien toimivuutta käytännössä. Olen kerännyt aineistoa työhön keväällä 2011 jolloin olin havainnoimassa Tikan koululla Jyväskylässä.

Seurasin tuolloin useita oppilasryhmiä, joiden oppilaat olivat iältään seitsemästä kahteentoista vuotiaita. Pääsin seuraamaan kaikkia taiteilijoiden käyttämiä palautteenkeruumenetelmiä käytännössä ja tässä opinnäytetyössä pyrin antamaan oman näkemykseni eri palautteenkeruumenetelmien toimivuudesta.

Jyväskylän lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttuuriantan Majakka-hankkeessa oli mukana useita Jyväskylän kouluja, mutta päätin keskittää aineistonkeruun Tikan koululle aikataulusyistä.

Kulttuurianta on seudullisesti toimiva lasten- ja nuortenkulttuurikeskus ja se on perustettu vuonna 2003. Kulttuurianta on valtakunnallisesti toimivan Taikalamppu-

verkoston jäsen ja sillä ei ole omaa taloa toiminnalleen vaan toiminta tapahtuu kouluilla, päiväkodeilla, museoissa ja muissa tiloissa. Alle 19-vuotiaat lapset ja nuoret ovat Kulttuuriantan kohderyhmää.

Kulttuurianta on lasten ja nuorten, perheiden, taiteilijoiden, opettajien ja tutkijoiden kohtaamispaikka, jonka yksi tärkeimpiä tavoitteita on syventää laadukasta kulttuuri- ja taidekasvatusta sekä lisätä palveluita (Jyväskylän kaupungin kulttuuripalvelukeskus 2005, 19).

Vuosina 2010-2011 Kulttuurianta toteutti monitaiteisen Majakka-hankkeen. Hankkeeseen palkattiin kuusi nuorta taiteilijaa Opetus- ja kulttuuriministeriön ”taiteilija-koulussa” -apurahalla. Taiteilijat kiertelivät 17 Jyväskylän alueen peruskoulussa ohjaamassa erilaisia taideprojekteja, joita toteutettiin yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa. Esimerkkeinä projekteista voidaan mainita kevätjuhlaesitysten valmistaminen ja animaatioiden tekeminen. Teemoina projekteissa olivat osallisuus, monitaiteisuus ja ympäristön tutkiminen.

2 TAIDEKASVATUS

2.1 Taidekasvatus osana lapsen kasvua

Taidekasvatuksesta on esitetty useita näkemyksiä ja ne voidaan koota useaan toisistaan poikkeavaan linjaan. Taidekasvatus voi yhden linjan mukaan olla taideaineiden opetusta esimerkiksi kouluissa, päiväkodeissa, kansalaisopistoissa ja erilaisissa harrastustoiminnoissa.

Toinen linja rajaa taidekasvatuksen pelkästään kuvataiteen opetusta koskevaksi. Tämä siitä syystä, että käsitteellä taidehistoria tarkoitetaan yleisesti kuvataiteen historiaa. Kuvataiteen näyttely- ja esittelytilaa kutsutaan yleisesti taidemuseoksi.

Kolmannen käsityksen mukaan taidekasvatus ei rajoitu ainoastaan taideaineiden opetukseen vaan sillä tarkoitetaan laajempaa kulttuurikasvatusta. Tällä tarkoitetaan taiteen kautta tapahtuvaa asenteiden ja arvojen kehitystyötä.

Neljäs käsitys taidekasvauksesta koskee kasvatuksen ja taiteen yhteiskunnallista ilmentymistä. Tällöin taidekasvatus luetaan osaksi vallitsevan yhteiskunnan harjoittamaa kulttuuripolitiikkaa, kulttuurihallintoa sekä kulttuurilainsäädäntöä. (Huuhtanen 1984, 8-9.)

Englannin kielessä taidekasvatuksesta käytetään termiä *arts education*. Se tarkoittaa *taiteiden kasvatusta* ja sillä viitataan taideaineiden opetukseen. Taideaineita opettavat opettajat ovat englannin kielessä taiteiden opettajia, *arts educator*.

Taiteen kokoava käsite, *art*, korvataan usein sanoilla *Fine Arts*, kaunotaiteet (suomenkielinen käsite *kaunotaiteet* on jo vanhentunut). Kuitenkin Suomessa puhutaan edelleen kaunokirjallisuudesta vaikka termiä kaunotaiteet ei enää käytetäkään.

Itse taide-sana painottuu kuitenkin kuvaamataiteiden alalle eikä englanninkieli tarjoa tähän ratkaisua. Tästä syystä *esteettisen kasvatuksen* käsite on noussut kilpailemaan käytöstä taidekasvatus-termin kanssa. Esteettinen kasvatus tarkoittaa aika pitkälti samaa kuin yllä oleva kolmas käsitys taidekasvatuksesta, *kulttuurikasvatus*. (Huuhtanen 1984, 8-9.)

Taidekasvatuksen voidaan katsoa olevan läsnä kaikissa hetkissä joita elämässä elämme. Se toimii edeltäjänä lapsen kokonaisvaltaisessa kehityksessä ja rikastuttaa persoonallisuuden kaikkia osa-alueita. Taidekasvatusta tapahtuu koulujen juhlissa, kodin tapahtumissa ja päiväkodin arjessa, lähes kaikessa missä lapsi on läsnä. Ei ole kasvatuksellisesta näkökulmasta nähtynä yhtään merkityksetöntä hetkeä. Kaikissa arkipäivän toiminnoissa on mukana taiteen parissa koettuja elämyksiä. (Ruokonen 2005/2006, 11.)

Koulujen opetussuunnitelmassa sanotaan, että lapset tulisi ohjata nykytaiteen pariin. Opettajien mielestä tämä kuitenkin koetaan vaikeaksi. Taidekasvatuksen alue jää varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa usein käsittelemättä, nykytaiteen sisällölliset pyrkimykset ja kuvan kieli koetaan vieraksi. (Piironen 2005/2006, 23.)

Tekstissä ”Leikistä vauhtia taidekasvatukseen” (mt., 24) Piironen kertoo järjestäneensä taidenäyttelyn lapsille ja nuorille. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia lasten ja nuorten kykyä vastaanottaa vaikeaksi koettua nykytaidetta.

Koulussa ja päiväkodissa lapsia seurattiin näyttelyä seuraavina päivinä. Opettajia sekä päiväkotihenkilökuntaa pyydettiin kirjaamaan ylös lasten omaehtoisia keskusteluja luokassa sekä lapsiryhmissä. Lapsia myös pyydettiin tekemään kuvia paperille mieleen painuneista kuvista näyttelyssä. Lapset olivat piirrosten perusteella tehneet todella tarkkoja havaintoja. Lasten piirrustukset osoittivat heidän alkaneen pohtia nykytaiteen olemusta oivaltavasti. (mt., 24.)

Lapselle luova toiminta on luonteenomaista. Lapset rakentelevat majoja, tekevät hiekkalinnoja, teippailevat papereista kolmiulotteisia veistoksia ja leikkivät luonnonmateriaaleilla. (Pentikäinen 2005/2006, 28.)

Omasta kokemuksestani kolmen lapsen isänä voin sanoa, että yllä oleva väite on täysin totta. Kaksivuotias lapsi rakentelee palikoista mitä erinäköisempiä eläimiä ja autoja. Joskus ne ovat roska-autoja ja joskus ne ovat ”truu” eli norsuja. Hän myös kerää ulkoa kiviä, koska näkee niissä jotain todella hienoa. Jos hän onnistuu tuomaan kivet sisälle kotiin hän järjestelee niitä omaan ainutlaatuiseen järjestykseensä eikä niihin saa koskea. Aikuisen silmä ei aina osaa hahmottaa lapsen näkemää asiaa teoksessa.

Vanhempi lapseni asetteli kaksivuotiaana kaikki kynät ja muut samannäköiset esineet aina värijärjestykseen. Hän ei voinut sietää epäjärjestyttä samannäköisten esineiden kesken. Nyt hän täyttää kohta kuusi vuotta ja keksii mitä ihmeellisempiä asioita tavallisista kodin käyttötavaroista. Vähän aikaa sitten hän keksi aivan itse ilman aikuisen apua, että kun laittaa kuvan paperin alle, voi kuvasta piirtää ääriviivat päällä olevalle paperille. Hän oppi tämän itse kokeilemalla. Kahdesta tuolista ja peitosta hän rakentaa majan ja keräilee kodista muuta tavaraa tehdäkseen majaan lisää seiniä.

Itse olen musiikillista osaamista omaavana antanut lasteni aina kokeilla erilaisia asioita. Olen itsekkin musiikin kautta huomannut, että parhaat asiat löytyvät kokeilun kautta. Kun kitaralla tarpeeksi kauan kokeilee erilaisia sävelkuvioita, sieltä alkaa löytyä se jokin mitä on etsinyt. Lapsen toiminnassa on varmasti todella paljon juuri tällaista kokeilemisen kautta löytämistä.

Pienten lasten elämässä kuvallinen toiminta on leikkiä. Lapsista lähes kaikki piirtävät, maalaavat ja rakentelevat jos heillä on välineitä ja tilaisuus. Luonteeltaan se on kokeilevaa, tutkivaa, toistoa, etsimistä ja löytämistä. Se on lapsen löytöretki omaan itseensä, henkiseen kasvuun. Lapsen tekemä taideteos on viesti, jota muut voivat tarkastella. (Pentikäinen 2005/2006, 28).

Aikuisen antama palaute on lapselle tärkeää. Taiteen tekeminen on parhaillaan hedelmällistä vuorovaikutusta katselijan ja tekijän välillä. (mt., 28).

Taidekasvatuksen tarpeellisuudesta on puhuttu ja tullaan varmasti puhumaan jatkossakin paljon. 1980-luku oli taidekasvatuksen kultakautta ja silloin taideaineita opetettiin kouluissa enemmän kuin nykyään. Sen jälkeen taideaineiden opetus peruskoulussa on vähentynyt ja myös yläasteen valinnaisten aineiden tarjonta on vähentynyt. Usein tätä perustellaan rahalla ja sillä, että muiden aineiden opetukseen tarvitaan enemmän aikaa. Taide kuitenkin tarjoaa lapsille ja nuorille jotain sellaista johon muu opetus ei pysty. Taide aktivoi kokijan mielikuvitusta ja rikastuttaa hänen elämäänsä. Taiteen kautta lapsi voi kertoa henkilökohtaiset tunteensa omalla tavallaan.

Murrosikäinen nousee tunnin soittamisen jälkeen tuoliltaan, hänen askeleensa on kepeä ja hänellä ei ole murheita. Intensiteettiä voidaan pitää kultaakin arvokkaampana ja mielikuvitusta lahjoista suurimpana. (Mäkinen 2005/2006, 68.)

Taidekasvatuksen tarpeellisuudesta voidaan sanoa, että taidekasvatusta tarvitaan, koska lapselle on luontaista kohdata maailma esteettisesti. Taidekasvatus osaltaan vahvistaa tätä prosessia. Tällöin puhutaan kyvystä tuntea maailma tunteilla. Taide synnyttää ihmisissä vahvoja sisäisiä tunnetiloja, jotka nousevat merkittäviksi arjen harmauden keskellä. Tätä kutsutaan *esteettiseksi elämykseksi*. (Hellström 2005/2006, 50.)

Taidekasvatuksen tarpeellisuudesta kertoo myös se, että jokaisen päivän aikana lapsi kokee valtavan määrän esteettisiä vaikutteita. Koti, kodin ympäristö, hoitopaikka, koulu, kaupungin luonto ovat täynnä näitä vaikutteita. Monestako suunnasta musiikki soi kotona, mitä kodin kirjahylly pitää sisällään? Arkea lapselle ovat kirjastokäynnit, teatterit, museot ja kuvataidekerhot. Niitä ei erotella ostoskeskuskäynneistä. Aikuiset toimivat tässä esikuvina. Jos kotoa löytyy isä tai äiti

lukemassa kirjaa, häntä voidaan pitää kulttuurimme suojelukohteena. (Mäkinen 2005/2006, 66-67.)

2.2 Taikalamppu-verkosto

Taikalamppu on lastenkulttuurikeskusten valtakunnallinen verkosto. Taikalamppu-verkosto toimii yhdellätoista paikkakunnalla paikallisten lastenkulttuurikeskusten kautta. Sen tehtävänä on edistää lastenkulttuuria ja viedä toimintaa sinne missä sitä ei vielä ole. Vuonna 2003 aloitti toimintansa ensimmäinen Taikalamppu-verkosto. Verkoston toimintakausi on tällä hetkellä viisivuotinen. Tämänhetkinen toimintakausi on kolmas ja se päättyy vuonna 2013. Verkoston toimijat voivat hakea avustuksia toiminnalleen Opetus- ja kulttuuriministeriöstä. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

Taikalamppu-verkosto toimii tällä hetkellä yhdellätoista eri paikkakunnalla ja jokaisella verkoston jäsenellä on tehtävänä kehittää lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa. Toiminta on pääosin aikuisten tuottamaa, mutta se on lapsilähtöistä ja toiminta kunnioittaa lasten ja nuorten taiteellisia tarpeita. Verkosto tukee myös lasten itsensä tuottamaa kulttuuria. Ilmaisemalla itseään lapsi rohkaistuu ja oppii uusia menetelmiä itsensä toteuttamiseen sekä löytää itsensä näköisen tavan olla ja toimia. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

Taikalamppukaudella 2009-2013 Opetusministeriön nimeämät Taikalamppu-verkoston jäsenet ovat Annantalon taidekeskus Helsingissä, Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lapinlahdella, Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX Hämeenlinnassa, Kulttuurialta Jyväskylässä, Louhimo ja Bark Seinäjoella/Pohjanmaan liitossa, Kaakon lasten ja nuorten kulttuuriverkosto Kotkassa ja Lappeenrannassa, Lapin lastenkulttuuriverkosto Rovaniemellä, Kulttuuritalo Valve Oulussa, Porin lastenkulttuurikeskus Porissa, Pirkanmaa Tampereella ja Lempäälässä sekä Vantaan kaupungin kulttuuripalvelut Vantaalla. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

Taikalamppu-verkoston toiminta-ajatuksena on parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia. Tämä toteutetaan tuottamalla laadukkaita taide- ja kulttuuripalveluja sekä tekemällä heidän kanssaan taidetta ja kulttuuria. Saavutettavuuden edistämiseksi verkosto kehittää uusia toimintamalleja ja taidekasvatuksen menetelmiä. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

Toiminnan arvoihin kuuluvat jokaisen lapsen ja nuoren oikeus taiteeseen ja kulttuuriin, lapsen ja nuoren kohtaaminen omana itsenään, avoin ja kulttuurisia rajoja rikkova taidekäsitys, kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen, ammattitaito ja luovuus laadukkaana työn kivijalkana sekä kestävän kehityksen periaatteet. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

Verkoston strategisia päämääriä on neljä. Ne ovat osallistavan taide- ja kulttuurikasvatuksen kehittäminen, laadukkaiden lasten- ja nuorten kulttuuripalveluiden saavutettavuuden edistäminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen sekä kulttuuripoliittinen vaikuttaminen. (Päämäärät 2012.) Näitä strategisia päämääriä verkosto lähestyy viidestä näkökulmasta, joita ovat innovatiivinen toiminta, tehokas ja joustava organisoituminen, monisyinen verkostoituminen, määrätietoinen viestintä ja riittävä resursointi. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

Taikalamppu-verkostossa on tehty useita hyviä menetelmäoppaita, joiden avulla voi toteuttaa uudenlaisia työpajoja. Menetelmäoppaat toteuttavat verkoston yhteisiä arvoja ja oppaiden avulla verkoston toimintaa saadaan vietyä myös sinne, missä ei varsinaisia kulttuurikeskuksia ole. (Taikalamppu-verkosto 2012.)

2.3 Kulttuuriaitta

Jyväskylän lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaitta on perustettu Jyväskylään vuonna 2003. Se on toiminut perustamisestaan lähtien seudullisesti ja tällä hetkellä Kulttuuriaitta toimii seitsemän Jyväskylän lähikunnan alueella. Kunnat ovat Jyväskylä, Muurame, Hankasalmi, Toivakka, Uurainen, Laukaa ja Petäjävesi.

Kulttuuriaitta on osa Taikalamppu-verkosta, joka on valtakunnallinen lastenkulttuurikeskusten verkosto.

Kulttuuriaitta toimii ilman omaa kulttuuritaloa toiminnalleen. Toiminta tapahtuu pääsääntöisesti kouluilla ja päiväkodeilla. Kulttuuriaitan taiteilijat menevät siis sinne missä lapsetkin ovat. Työpajoja järjestetään myös yhteistyössä taidelaitosten ja muiden yhteistyökumppaneiden tiloissa. (Kulttuuriaitta 2011.)

Kulttuuriaitan kohderyhmä ovat alle 19-vuotiaat lapset ja nuoret. Kulttuuriaitan tarjoaa toimintaa kunnasta riippuen myös lasten ja nuorten vapaa-aikaan sekä perheille.

Kaikille toiminta-alueensa 9.-luokkalaisille Kulttuuriaitta jakaa kulttuurietuihin oikeuttavan Kulttuuripassin.

Kulttuuriaitan toimintaan kuuluu Jyväskylässä Lasten Lysti -kulttuurisyksy, joka tarjoaa kulttuuritoimintaa koko perheelle. (Kulttuuriaitta 2011.)

Kulttuuriaitan internetsivuilta löytyy Kyrmyyn kirjasto, jonne on koottu lastenkulttuurissa käytettäviä taidekasvatusmenetelmiä sekä muuta hyödyllistä tietoa lastenkulttuurista kiinnostuneille (Kyrmyyn kirjasto 2011).

Osa Kyrmyyn kirjaston oppaista on Kulttuuriaitan omia. Niitä saa ladata ja ottaa käyttöön vapaasti. Sivuilta on mahdollista myös etsiä Kulttuuriaitan taiteilijoita.

Sivut kehittyvät koko ajan ja myöhemmin sinne on tulossa ”Kyrmyyn pähkäilyt” -osio jonne kootaan lastenkulttuuria käsitteleviä opinnäytetöitä ja tutkimuksia (Ikonen 2010.)

2.4 Majakka-hanke

Majakka-hanke oli Jyväskylän peruskouluissa vuosien 2010 ja 2011 aikana toteutettu monitaiteinen hanke. Sen toteutti Lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttuuriaitta. Hankkeeseen palkatut nuoret taiteilijat toteuttivat erilaisia taideprojekteja yhdessä koulujen oppilaiden ja opettajien kanssa. Projektien tärkeimpiä teemoja olivat osallisuus, monitaiteisuus ja ympäristön tutkiminen. Majakka-hanke toteutettiin ”Taiteilija koulussa” -apurahalla, jonka myöntäjänä oli Opetus- ja kulttuuriministeriö. Majakka-hankeeseen oli palkattuna kuusi nuorta taiteilijaa. Taiteilijoista kolme oli

kuvataiteilijoita, yksi teatteri-ilmaisun ohjaaja, yksi sanataideohjaaja (jäi äitiyslomalle tammikuussa 2011) sekä yksi tekstiilitaiteilija. (Majakkan valossa-blogi 2011.)

Vapaa itseilmaisuus, lapsilähtöisyys ja luova tekemisen meininki olivat työpajojen painopisteinä opettamisen ja suorittamisen sijaan (Jyväskylän kaupunki/Kulttuurialta 2011, 4).

Kouluja Majakka-hankkeessa oli mukana 17 ja hankkeessa mukana olleiden oppilaiden kokonaismäärä oli yli 1900. Opetustunteja kertyi hankkeen aikana yhteensä 1874. Taiteilijat toimivat kouluilla joko pareittain tai ryhmänä.

2.5 Taiteilija koulussa-hanke

Taiteilija koulussa-hanke ja Konsertti joka kouluun-hanke olivat Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamia hankkeita. Ne toteutettiin Taikalamppu-verkoston toimijoiden kautta. Toimintaa järjestettiin viidessä eri Taikalamppu-verkoston keskuksessa.

Taikalamppu-verkoston lastenkulttuurikeskuksista mukana olivat Oulun kulttuuritalo Valve, Porin lastenkulttuurikeskus, Helsingin Annantalo, Hämeenlinnan kulttuurikeskus ARX sekä Jyväskylän Kulttuurialta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi rahaa toimintaan käytettäväksi vuosina 2010-2011 yhteensä 1,45 miljoonaa euroa (Seirala 2012, 16).

Hankkeen lähtökohta oli se, että eri alojen taiteilijat vierailevat kouluilla ja toteuttavat siellä erilaisia projekteja ja työpajoja. Näin he tuovat oman osaamisensa osaksi koulun arkea. (Seirala 2012, 16.)

Tavoitteena hankkeessa oli työllistää nuoria taiteilijoita taiteen eri alueilta sekä vahvistaa heidän osaamistaan. He saivat myös kokemuksia opetustyöstä. Hanke tarjosi kouluille yhteistyömahdollisuuksia sekä kehitti ammattilaisten avulla eri taiteen alojen opetusta. (Kulttuuritalo Valve 2011.)

Nuorten taiteilijoiden työllisyyden lisäämiseksi Opetus- ja kulttuuriministeriö aloitti vuonna 2010 taiteilija koulussa -toiminnan. Toiminta tuki ja monipuolisti koulun taidekasvatustehtävää.

Tarkoituksena oli työllistää alle 30-vuotiaita taiteilijoita lastenkulttuuriverkosto Taikalampun sekä Konserttikeskus ry:n välityksellä kouluille korvausta vastaan. Konserttikeskus ry vastasi taiteilijoiden työllistämisestä säveltaiteen osalta.

Konserttikeskuksen ja Taikalamppu-verkoston tehtävänä oli myös yhteistyön kehittäminen siten, että toiminta saataisiin pysyväksi ja kaikki taiteenalat kattavaksi. (Niutanen 2012.)

Avustus päätös annettiin kesäkuussa 2010 ja silloin aloitettiin taiteilijoiden rekrytointi sekä kouluille tiedottaminen. Syksyllä 2010 taiteilijat haastateltiin ja valittiin tehtäviin. Helsinkiin Annantaloon palkattiin 11 taiteilijaa ja työsuhteiden kesto oli 4-8 kuukautta. Hämeenlinnan ARX:iin taiteilijoita palkattiin 8 ja työsuhteet olivat kolmesta kuukaudesta yhteentoista kuukauteen. Jyväskylän Kulttuurialtassa taiteilijoita oli alunperin seitsemän. Työsuhteiden kestot olivat 2-13 kuukautta. Porin lastenkulttuurikeskukseen palkattiin myös seitsemän taiteilijaa joiden työsuhteiden kestot olivat viidestä kuukaudesta kolmeentoista kuukauteen. Ouluun palkattiin 16 taiteilijaa. Heidän työsuhteensa kestivät 1-6,5 kuukautta.

Konserttikeskus palkkasi 37 muusikkoa ja 9 yhtyettä. He järjestivät yhteensä 669 konserttia. Yhdelle yhtyeelle tuli konsertteja yhteensä 30-180 kappaletta. (Niutanen 2012.)

Jokaisella keskuksella oli omat lähtökohtansa joten Taiteilija koulussa-toimintaa järjestettiin monimuotoisesti sen valtakunnallisista lähtökohdista (Kulttuuritalo Valve 2011).

Hankkeiden piirissä oli yhteensä yli 150 koulua. Hankkeet vaikuttivat suoraan yli 15 000 oppilaaseen sekä välillisesti yli 50 000 oppilaaseen. Opetustunteja tuli lähes 10 000 sekä tämän lisäksi kaikki konsertit joihin osallistui 95 000 oppilasta.

Hankkeet työllistivät 49 taiteilijaa ja 37 muusikkoa. (Niutanen 2012.)

Hanke päättyi 31.12.2011. Jatkoa varten Taikalamppu-verkosto ja Konserttikeskus ry tekivät Opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotuksen ”Taidetta joka kouluun” -mallista. (Niutanen 2012.)

2.6 Taide- ja kulttuurikasvatus Jyväskylässä

Jyväskylän yliopiston kulttuuri- ja taideaineiden opetuksella on tärkeä rooli Jyväskylän kulttuuritoiminnassa (Kulttuuri ja nuorisolautakunta 2005, 11). Jyväskylässä Korpilahden kaupunginosassa toimii myös Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon koulutusyksikkö. Useat Jyväskylässä järjestettävät tapahtumat käyttävät kulttuurialan opiskelijoita harjoittelijoina esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä.

Muiden kuntien tavoin myös Jyväskylässä järjestetään taiteen perusopetusta. Opetusta saa musiikissa, arkkitehtuurissa, käsityössä, kuvataiteessa, tanssissa, sanataiteessa sekä teatteritaiteessa (Jyväskylän kaupunki 2012). Kulttuuri- ja taidekasvatusta tarjoaa myös lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttuuriaitta, joka tekee paljon yhteistyötä päivähoiton ja peruskoulun kanssa. (Kulttuuri ja nuorisolautakunta 2005, 11.)

Kulttuuriklubi Siperia on 13-29-vuotiaille tarkoitettu luovan toiminnan tila. Siellä voi harrastaa taidetta omaehtoisesti. Kulttuuriklubi Siperian toiminnasta vastaa Kulttuuriyhdistys Väristys ry. Kulttuuriklubi Siperia tukee nuorten harrastusta antamalla tilat, laitteet ja apua. Tiloissa toimii myös Jyväskylän kaupungin Nuorten taidetyöpaja. (Kulttuuriklubi Siperia 2012.)

Kulttuuriyhdistys Väristys ry:llä on kaksi kulttuurituottajaa palkattuna. Yhdistys tekee yhteistyötä muiden Jyväskylän seudulla toimivien nuoriso- ja kulttuuritoimintaa järjestävien toimijoiden kanssa. Yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut, Ushanga ry, Monikulttuurikeskus Gloria sekä Jyväskylän lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttuuriaitta. (Kulttuuriklubi Siperia 2012.)

2.7 Kulttuurituottajana taidekasvatushankkeessa

Tuottajan työn kenttä on laaja eikä tarkkoja rajoja pystytä vetämään. Kulttuurituottajan työnkuvaan voi kuulua esimerkiksi organisointi, koordinointi tai projektipäällikön tehtävät. Kulttuurituottaja pystyy tekemään toimialat ylittävää työtä taiteen ja kulttuurin eri osa-alueilla. Kulttuurituottaja voi olla yrittäjä, järjestösihteeri, toiminnanjohtaja tai tuotanto-assistentti. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2012.) Kulttuurituottajia on palkattuna myös lapsi- ja nuorisotoimintaa tekeviin järjestöihin. Taidekasvatushankkeessa kulttuurituottajan tehtävä voisi olla omimmillaan hankkeen koordinaattori tai hankkeen sisällä olevan projektin projektipäällikkö. Kulttuurituottaja vastaisi hankkeen rahoituksen hankkimisesta ja budjetoinnista, työntekijöiden etsimisestä ja palkkaamisesta, hankkeen aikataulujen sopimisesta sekä raportoinnista. Taidekasvatushanke ei sinällään eroa muista hankkeista muuten kuin aiheensa puolesta. Majakka-hankkeen sekä Taiteilija koulussa -hankkeen kaltaiset hankkeet olisivat kulttuurituottajalle ominta alaa olevia työpaikkoja.

Omasta kokemuksesta tiedän, että esimerkiksi kulttuurituottajan sekä yhteisöpedagogin työnkuvat ovat usein hyvin samanlaiset. Suurimmat erot ovat koulutuksessa. Yhteisöpedagogin koulutuksessa painotetaan kasvatuksellista puolta ja tuottajan koulutuksessa keskitytään enemmän talouspuoleen, organisointiin sekä lakiasioihin.

Kulttuurituottajan koulutukseni aikana olen itse tehnyt omat opintoihin liittyvät harjoitteluni Jyväskylän nuorisopalveluille sekä Jyväskylän Nuoret ry:lle. Molemmat ovat lapsi- ja nuorisotyöhön keskittyviä organisaatioita. En ole kummassakaan ollessani kokenut itseäni mitenkään ulkopuoliseksi vaan mielestäni olen saanut tehdä kulttuurituottajalle kuuluvia työtehtäviä.

Elina Nikoskinen on tutkinut kulttuurituottajien työelämään sijoittumista (Nikoskinen 2010) ja tutkimus osoittaa, että kenttä jolle kulttuurituottajat sijoittuvat on todella laaja. Nikoskinen on tutkimuksessaan jakanut eri työtehtäviä luokkiin joita ovat tuottajan työ, kulttuurialan organisointi- ja kehittämistyö sekä kulttuurin ja muun toimialan rajapintatyö.

Tuottajan työn luokka sisältää tehtäväkuvaukset, joissa pääpainona työssä ovat tapahtumien tai kulttuurin tuottaminen tai sitä avustavat työt.

Kulttuurialan organisointi- ja kehittämistyö sisältää esimerkiksi kunnallisen kulttuurisihteerin työt sekä erilaiset kehittämistehtävät kulttuurihankkeissa.

Kulttuurin ja muun toimialan rajapintatyössä kulttuurituottajan osaamista ja asiantuntijuutta käytetään jonkin muun toimialan sisällä.

Nikoskisen kyselytutkimuksella keräämissä vastauksissa mainitaan, että kulttuurinen työ on ollut osa humanistista ja kasvatusalaa eli kulttuurikasvatuksellista alaa. Kulttuurikasvatuksen katsotaan olevan kulttuurituottajan omaa alaa.

Eri alojen rajapinnoilla toimivien tuottajien osuus on kasvamassa. Kulttuurikasvatus ja lasten kulttuurin tuottaminen on hyvä esimerkki erikoisosaamisesta jota risteävät toimialat tuovat mukanaan. Samaan kategoriaan voidaan laskea kuuluvaksi myös matkailu- ja elämispalvelujen tuottaminen. (Nikoskinen 2010, 47-51.)

3 MENETELMÄT

3.1 Havainnointi

Aineistonkeruussa olen käyttänyt pääasiallisena aineistonkeruumenetelmänä havainnointia. Etuna havainnoinnissa on se, että sen avulla saadaan suoraa tietoa yksilöiden käyttäytymisestä. Havainnointi on hyvä keino esimerkiksi silloin kun tutkitaan lapsia, koska heidän kielelliset kykynsä eivät ole vielä täysin kehittyneet. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 208.)

Havainnointia tehdään olennaisena osana arkipäivän elämää. Kun havainnoimme ja tarkkailemme ympäröivää maailmaa, aiemmin kokemamme ja näkemämme havainnot tukevat uusia havaintoja. ”Tieteessä havaintojen teko ei olennaisesti ole eri tyyppistä” Grönfors sanoo kirjassa ”Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1” (Grönfors 2001, 124).

Tieteellisen havainnoinnin avulla saadaan paljon tärkeää tietoa siitä, kuinka ihmiset todellisissa tilanteissa toimivat. Kyselyn ja haastattelun avulla saadaan tietoa siitä, kuinka haastateltavat ajattelevat tai toimisivat tietyissä tilanteissa, mutta havainnointi auttaa haastattelijaa näkemään toiminta- tai ajattelutavat oikeissa tilanteissa. (Hirsjärvi ym. 2007, 207.)

Havainnointitutkimus on kentällä tapahtuvaa tutkimusta. Se vaatii paljon aikaa, lyhyessä ajassa tutkija ei ehdi kerätä tarpeeksi tarpeellista tietoa. Myös havainnoitavan ryhmän käyttäytymiseen voi ratkaisevasti vaikuttaa havainnoijan läsnäolo. Pitemmän ajan kuluessa ryhmä ehtii tottua havainnoijaan ja toimii silloin jo luontaisella tavallaan huomioimatta havainnoijaa. (mt., 208.)

Havainnoinnin lajeja on useita. Ääripäät ovat systemaattinen havainnointi ja osallistuva havainnointi. Systemaattisessa havainnoinnissa havainnoija on ulkopuolinen toimija joka ei osallistu tilanteen kulkuun omalla toiminnallaan. Hän seuraa sivusta ja tekee omia muistiinpanojaan. (mt., 209-210.)

Osallistuvassa havainnoinnissa havainnoija on osa havainnoitavan ryhmän toimintaa. Hänestä tulee osa ryhmää. Tutkimukset ovat kenttätutkimuksia ja ajaltaan ne ovat pitkäkestoisia, tutkijan on päästävä mukaan ryhmän normaaliin toimintaan. (mt., 211.)

Ajatuksena oli myös haastatella koululuokkien opettajia, mutta tämä ei onnistunut keväällä 2011 johtuen kiireellisistä aikatauluista. Tuolloin koululla valmistauduttiin lukuvuoden päättämiseen ja kevätjuhlaan joten katsoin parhaaksi olla stressaamatta opettajia yhtään enempää. Lähetin joidenkin koulujen rehtoreille kyselyn hankkeen päätyttyä, mutta en saanut keneltäkään vastausta.

Taiteilijoiden ”Majakka-tuntien” aikana keskustelin jonkin verran luokasta vastaavan opettajan kanssa mikäli siihen oli tilaisuus ja näistä tuokioista sain sellaisen käsityksen, että opettajat olivat tyytyväisiä Majakka-taiteilijoiden pitämiin tunteihin.

Olin itse seuraamassa joitain kouluilla olevia toiminnallisten palautteenkeruumenetelmien työpajoja ja samalla tein omia havaintojani tilanteista. Pyrin seuraamaan tilannetta mahdollisimman tarkasti omaa kokemuspohjaani avuksi käyttäen.

3.2 Narratiivinen tutkimus

Käytin apuna myös narratiivista lähestymistapaa tutkimalla oppilaiden henkilökohtaisesti kirjoittamia Majakka-vihkoja. Tämän vihkon tutkiminen vaati luvan

oppilailta, taiteilijoilta sekä opettajilta. Ilmoitin oppilaiden vanhemmille koulun kautta jaettavalla ilmoituksella tulevani havainnoimaan oppilaita keväällä 2011 (Liite 1). Majakka-vihkon tutkiminen oli tulkintaa joten täysin tarkkoja tuloksia tällä tavalla ei ollut mahdollista saada.

Narratiivisen tutkimuksen piiriin kuuluvat monenlaiset dokumentit. Niitä ovat esimerkiksi omaelämäkerrat, päiväkirjat, kirjeet, muistelmat ja viralliset dokumentit (Hirsjärvi ym. 2007, 212.) Sana narratiivi voidaan suomentaa esimerkiksi kertomukseksi tai tarinaksi.

Majakka-vihko toimi ikään kuin päiväkirjana oppilaille ja tuntien jälkeen he kirjoittivat tai piirsivät omia tuntemuksiaan vihkoon. Narratiivisessa tutkimuksessa päiväkirjaa käytetään itseohjattuna kyselylomakkeena, jota täytetään käyttämällä avointa vastaustapaa. Vastaukset voivat olla hyvinkin tarkkoja tai toisena ääripäänä aineisto voi olla täysin jäsentelemätöntä. (mt., 214.) Tikan koulun oppilaiden vihkoissa oli täytetty molemmilla tavoilla. Vihkoissa oli tarkkoja kertomuksia oivalluksista ja opituista asioista, mutta myös tulkintaa vaativia piirroksia.

3.3 Tutkimusmenetelmien tieteellinen tarkastelu

Kävin itse joissain ryhmissä havainnoimassa toimintaa ja tekemässä omia havaintojani palautteenkeruumenetelmien toimivuudesta. Havainnointi oli systemaattista havainnointia ilman sille tyypillistä luokitteluskeemojen käyttöä. Osallistuvasta havainnoinnista ei omassa tapauksessani voida puhua, koska en ollut osa havainnoitavaa ryhmää. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija tyypillisesti osallistuu havainnoitavien toimintaan heidän ehdoillaan (Hirsjärvi ym. 2007, 211). Systemaattisen havainnoinnin olennaisin piirre on asiantunteva luokitteluskeemojen laatiminen ja käyttö. Tähän havainnoija tarvitsee kunnollisen koulutuksen. (mt., 210.) Havainnointia suorittaessani tuli olla tietoinen oman olemukseni vaikutuksesta havainnoitavaan ryhmään. En saanut omilla teoillani vaikuttaa millään tavalla havainnoitavan ryhmän toimintaan ja oman paikallaoloni vaikutus ryhmään täytyi ottaa huomioon tuloksia arvioitaessa. Havainnointimenetelmiä kohtaan on esitetty kritiikkiä siitä syystä, että havainnoijan paikallaolo häiritsee tilannetta (mt., 208).

län puolesta olin jotakuinkin toiminnallisia palautteenkeruumenetelmiä toteuttavien taiteilijoiden ikäinen, joten luultavasti paikallaoloni oli oppilaista yhtä luonnollista kuin

taiteilijoiden paikallaolo. Oppilaat ovat alakouluikäisiä joten heidän ikätasonsa täytyi ottaa tutkimuksessa huomioon.

Havainnoitava kohderyhmä oli tässä tapauksessa alakouluikäiset lapset joten lasten vanhemmille oli kohteliasta ilmoittaa omasta osallistumisestani oppitunnille. Tätä varten minun tuli saattaa vanhempien tietoon se, että tein asiasta opinnäytetyötä, sekä se ettei tutkimuksen tuloksista voi tunnistaa yksittäistä lasta eikä tutkimukseen osallistuneiden nimiä julkaista missään.

4 HAVAINNOINTI TIKAN KOULULLA KEVÄÄLLÄ 2011

4.1 Yleisiä huomioita havainnoinnin aikana

Kävin Jyväskylässä Tikan koululla havainnoimassa toiminnallisten palautteenkeruumenetelmien toimivuutta kahden eri ajanjakson aikana. Yritin saada havaintoja mahdollisimman eri ikäisten oppilaiden käytöksestä palautteenkeruun aikana.

Kävin seuraamassa maaliskuussa 2011 seuraamassa kahta ryhmää neljännen vuosiluokan oppilaita, yhtä viidennen vuosiluokan ryhmää sekä yhtä toisen vuosiluokan ryhmää.

Seuraavassa vaiheessa seurasin toukokuussa 2011 kahta ryhmää kuudennen vuosiluokan oppilaita sekä kahta ryhmää ensimmäisen vuosiluokan oppilaita.

Seurattavia ryhmiä olisi voinut olla enemmänkin tutkimuksen aikana, mutta aikataulullisista syistä en päässyt seuraamaan muita ryhmiä. Mielestäni tämä otos on hyvä ja sen pohjalta voin tehdä omat johtopäätökseni eri menetelmien toimivuudesta. Jokaisessa ryhmässä oli noin 20-30 oppilasta ja kaikki olivat samasta koulusta. Seurattavat ryhmät olivat kuitenkin keskenään hyvin erilaisia. Ensinnäkin eri ryhmien oppilaat olivat eri ikäisiä ja näin ollen heillä oli erilaiset tiedot ja taidot.

Erilaisuutta havaitsin myös siinä, että molemmat seuraamani ensimmäisen vuosiluokan ryhmät olivat erilaisia. Toinen oli hyvin vilkas ryhmä johtuen muutamasta vilkkaasta pojasta ja toinen oli rauhallisempi. Rauhallisemmassa ryhmässä häiritsevää ei ollut oppilaiden riehuminen vaan se, että jotkut oppilaat puhuivat paljon keskenään eivätkä tällöin muistaneet kuunnella ohjeita.

Myös luokkatilan järjestyksessä oli vaihtelua. Joissain ryhmissä oppilaiden pulpetit oli aseteltu pieniin ryhmiin ja näin ollen ryhmätyöskentely oli tuttua näille oppilaille. Oppilaat tekivät yhteistyötä pienryhmissä joka päivä. Tällainen järjestely auttaa myös yleisen järjestyksen ylläpidossa. Häiritsevät oppilaat voidaan laittaa rauhallisempien oppilaiden kanssa samaan ryhmään ja tällä tavalla saadaan sekoitettua luokkaa eivätkä lapset ole aina vain sen parhaan kaverin vieressä.

Ollessani mukana luokkatilassa havainnoimassa huomasin, ettei minuun kiinnitetty juurikaan huomiota. Tämä oli hyvä asia, koska havainnoinnin lisäksi muuta roolia minulla ei ollutkaan. Välillä kävin kiertelemässä ja katselemassa mitä oppilaat tekivät, yritin kuitenkin olla ottamatta kovin paljon kontaktia oppilaisiin. Pari kertaa jouduin kuitenkin selvittämään kinasteluja, koska välitunneilla ei muita aina ollut paikalla.

Jotkut ryhmät valmistelivat kevätjuhlaesityksiä taiteilijoiden avustuksella, toiset tekivät taidetta jota ei esitetty kevätjuhlassa.

Varsinkin ne ryhmät joilla oli esitys kevätjuhlassa valmistelivat esitystään huolella. Heidän työpajansa olivat pitkäkestoisia ja jatkuivat aina siitä mihin viime kerralla jäivät.

Seuraamistani ryhmistä viidennen vuosiluokan ryhmä sekä molemmat ensimmäisen vuosiluokan ryhmät valmistelivat näytelmiä kevätjuhlaan. He olivat itse ideoineet näytelmät taiteilijoiden avustuksella. Viidennen vuosiluokan esitykseen oppilaat jakoivat myös roolit itse, suunnittelivat puvustuksen, musiikin sekä valaistuksen. He myös tekivät itse käsikirjoituksen ja dialogin. Toisin sanoen he itse tekivät näytelmän ja esittivät sen kevätjuhlassa.

Ensimmäisen vuosiluokan oppilaat suunnittelivat myöskin näytelmää kevätjuhlaan. Ikätasostaan johtuen he eivät tehneet esitystä niin paljon itse. He kuitenkin tekivät itse taiteilijoiden avustuksella rooliasut näytelmään sekä suunnittelivat käsikirjoitusta.

4.2 Taiteilijoiden toimintatapa

Jyväskylän lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriantan Majakka-hankkeen taiteilijoita oli työpajoissa mukana aina kaksi. Näin he pystyivät työskentelemään

tehokkaammin ja auttamaan oppilaita tarvittaessa. Luokassa oli mukana aina myös luokan oma opettaja pitämässä yllä järjestystä sekä auttamassa oppilaita.

Taiteilijat olivat eri alojen taiteilijoita. Kolme taiteilijoista on kuvataiteisiin suuntautuneita, yksi teatteri-ilmaisun ohjaaja, yksi sanataideohjaaja sekä yksi tekstiilitaiteilija. Minun ollessani havainnoimassa koululla mukana pääsin tutustumaan kaikkiin paitsi sanataideohjaajaan.

Tikan koululla pääsin seuraamaan erilaisia työpajareja kuten tekstiilitaiteilija ja teatteri-ilmaisun ohjaaja näytelmän teossa, tekstiilitaiteilija ja kuvataiteilija elokuvan teossa sekä teatteri-ilmaisun ohjaajana kuvataiteilija näytelmän teossa.

Pääsin näkemään muun muassa näytelmän tekemistä, rooliasujen valmistamista, elokuvan kuvaamista, animaation tekemistä sekä varjonukketeatterin tekemistä.

Useassa työpajassa taiteilijat olivat yhdistelleet monia eri taiteenlajeja. Esimerkiksi animaatiota tehdessä oppilaat maalasivat pienissä ryhmissä paperille kuvia ja ottivat kuvia maalaamisen taukojen välissä. Tässä yhdistyi kuvataide sekä valokuvaaminen. Toinen tapa tehdä animaatiota oli työpajoissa se, että oppilaat olivat itse valmistaneet lavasteet animaatiota varten ja sen jälkeen tuoneet kotoaan tai tehneet itse muovailuvahasta hahmot animaatioon. Sen jälkeen he liikuttelivat hahmoja lavasteissa ja ottivat kuvia. Pääsin seuraamaan monia todella hienoja ja kekseliäisyyttä vaatineita ideoita oppilaiden ideoissa animaatioita.

5 PALAUTTEENKERUUMENETELMIEN ESITTELY JA ARVIOINTI

Jyväskylän lasten- ja nuorten kulttuuriverkosto Kulttuurianton nuorten Majakka-taiteilijoiden käyttämät palautteenkeruumenetelmät olivat kaikki toiminnallisia. Toiminnallinen palautteenkeruumenetelmä on toimintatapa, jolla pyritään keräämään yksilöltä tai ryhmältä palautetta toiminnan tai tekemisen avulla. Perinteisestä palauttelomakkeen täyttämisestä poiketen toiminnallinen palautteenkeruu mahdollistaa palautteiden keräämisen sekä yksilöltä, että ryhmältä. Toiminnallisia palautteenkeruumenetelmiä on monenlaisia ja tässä tutkimuksessa on seurattu kolmea eri menetelmää, jotka taiteilijat ovat valinneet.

Majakka-taiteilijat pohtivat ja keksivät yhdessä erilaisia toiminnallisia tapoja palautteen keräämiseen. Olemassa olevia harjoituksia uuteen yhteyteen soveltamalla syntyivät Majakka-hankkeessa käytetyt kolme menetelmää. Menetelminä käytettiin tunnekarttaa, mielipidejanaa, Majakka-vihkoa. Tunnekartalla kerättiin palautetta kuvallisen ilmaisun ja luovuuden kautta, mielipidejanalla liikkeen ja ryhädynamiikan avulla ja Majakka-vihkolla vapaan kirjoittamisen, piirtämisen sekä reflektion kautta. Lisäksi oppilaat täyttivät viimeisellä Majakka-tunnilla hymiökartan, joka toimi loppuarviointikaavakkeena. Koska opinnäytetyöni tarkoitus on tarkastella taiteilijoiden käyttämiä palautteenkeruumenetelmiä käytännössä olen seuraavassa pyrkinyt tuomaan esille oman näkemykseni palautteenkeruumenetelmien toimivuudesta. Samalla tuon esiin myös taiteilijoiden oman arvion eri menetelmien toimivuudesta. Esittelen taiteilijoiden käyttämät palautteenkeruumenetelmät lyhyesti jonka jälkeen on ensin oma arvioni menetelmästä ja sen jälkeen koostamani taiteilijoiden arvio samasta menetelmästä. Taiteilijoilta kysymäni kysymykset esitin heille keväällä 2012 kun hanke oli jo loppunut (Liite 2).

5.1 Tunnekartta

Tunnekartta on paperille tehty ”tunnekarttapohja”, johon oppilaat saavat itse miettiä eri tunteita kuvaavia värejä. Valmiita tunteita pohjalla ovat iloinen, innostunut, surullinen ja tylsistynyt. Tunteen edessä on tyhjä ruutu, jonka jokainen oppilas värittää valitsemallaan värillä. Mikäli oppilas haluaa kuvata muitakin tunteita, hän voi lisätä tyhjille viivoille.

Oppilaat piirtävät vapaavalintaisen kuvan tunteiden alapuolelle. Kuvassa täytyy käyttää eri tunteille valittuja värejä. Mitä enemmän oppilas tunsi iloisuutta tunnin aikana, sitä enemmän iloisen tunteen väriä hän käyttää kuvaan. Jos hän oli samaan aikaan hieman tylsistynyt hän värittää kuvaan jonkin verran tylsistynyttä kuvaavaa väriä. (Ympäristö haltuun! 2012, 24.)

Palautteenkeruumenetelmistä omasta mielestäni tunnekartta oli kaikkein selkein. Siinä lapsi saa itsenäisesti antaa eri tunteille itse valitsemansa värit ja värittää itse piirtämäänsä kuvaa eri tunteita kuvaavilla väreillä.

Tämä menetelmä korostaa lapsen omia mielipiteitä eivätkä hänen kavereidensa mielipiteet pääse vaikuttamaan niin paljon kuin muissa menetelmissä saattaa käydä. Tätä menetelmää käytettäessä lapsi voi itse valita tunteiden värit ja näin ollen hän voi käyttää omaa luovuuttaan päättäessään väreistä.

Jotkut lapsista innostuivat taiteilemaan tunnekarttoja pitkänkin aikaa ja he todella näyttivät keskittyvän niiden värittämiseen kunnolla.

Taiteilija pitivät tunnekarttaa todella hyvänä ja mielenkiintoisena palautteenkeruumenetelmänä. Tulokset olivat usein yllättäviä ja varsinkin persoonallisia. Monet tunnekartat jäivät taiteilijoiden mieleen ja palaute oli selkeää ja suoraa.

Tunnekartan hyvä puoli oli taiteilijoiden mielestä se, että se auttaa oppilaita tiedostamaan ja hahmottamaan omia tunteitaan värien avulla. Voi olla helpompi antaa palautetta värien kuin esimerkiksi kirjoittamisen avulla. Toisaalta palaute on tulkinnanvaraista, joten tarkkaa koontia palautteesta on vaikea tehdä.

5.2 Mieli-pidejana

Mieli-pidejana on tilan keskelle vedetty kuviteltu linja. Janan toisessa päässä on positiivinen puoli ja toisessa päässä negatiivinen puoli. Kohderyhmälle esitetään kysymyksiä toiminnasta kuten esimerkiksi "saitko uusia kavereita Majakka-tunnin aikana?". Mikäli kyseinen henkilö sai uusia kavereita hän menee janan positiiviselle puolelle. Tulokset lasketaan ja siitä pystytään laskemaan oliko toiminta tältä osin positiivista vai negatiivista. Mieli-pidejana toteutetaan ryhmässä, mutta jokainen ryhmän yksilö toimii omana itsenään ja vastaa vain omasta puolestaan.

Mieli-pidejana oli ryhmässä yhdessä tehtävä palautteenkeruumenetelmä. Oppilaat siirtyvät kuviteltua janaa pitkin joko janan positiiviselle tai negatiiviselle puolelle. Mieli-pidejanan avulla saadaan helposti selvitettyä moniko oppilas piti jotain tiettyä asiaa hyvänä ja moniko oli toista mieltä. Huonona puolena mieli-pidejanassa näen sen, että oppilaat seuraavat helposti toisiaan ja menevät janalla samaan kohtaan kuin kaverinsakin.

Taiteilijoiden mielestä mielipidejana on hyvä palautteenkeruumenetelmä esimerkiksi taideprojektin puolesta välissä, sillä silloin nähdään mihin suuntaan projektia kannattaa lähteä viemään. Taiteilijat näkivät huonoksi puoleksi saman kuin minäkin, eli sen, että muiden mielipiteen vaikuttavat vahvasti oppilaiden asettumiseen janalla. Menetelmä on liian epäluotettava loppupalautteeksi, mutta alempana esiteltyyn hymiökarttaan yhdistettynä voisi olla toimiva.

5.3 Majakka-vihko

Majakka-vihko on oppilaille jaettu vihko, johon he Majakka-tunnin lopuksi voivat piirtää, kirjoittaa tai muuten tuoda julki omia ajatuksiaan Majakka-tunnin toiminnasta. Vihko toimii heillä ikään kuin päiväkirjana. Oppilaat säilyttävät vihkoa koko Majakka-projektin ajan ja sen jälkeen se kerätään pois ja sieltä voidaan katsoa saadut palautteet ja muut Majakka-tunneilta tulleet ajatukset.

Majakka-vihkoja lapset täyttivät itsenäisesti. Itse odotin kovasti sitä, mitä vihkot pitävät sisällään mutta jouduin pettymään. Pääsin katsomaan 6-luokkalaisten lasten vihkoja ja niissä ei juurikaan palautetta ollut. Suurimpaan osaan oli vain kirjoitettu pieni pätkä siitä mitä ”majakka-tunnilla” oli tehty. Vihkoissa oli sekä tekstiä, että piirroksia.

Hyvin täytettyinä ja pohdittuina vihkojen avulla voitaisiin saada todella hyvin kerättyä palautetta. Silloin vihkoa pitäisi käyttää enemmänkin oppimispäiväkirjana johon kirjataan ylös opittuja asioita ja ajatuksia. Luulen, että tämä Majakka-vihkossa on ollut tarkoituksena, mutta se ei ainakaan lukemissani vihkoissa oikein toteutunut.

Yhdeksi syyksi olemattomaan palautteen määrään arvelen lasten iän. Jos lapset olisivat olleet vanhempia, vaikka yläkouluikäisiä, he olisivat voineet käyttää vihkoja oppimispäiväkirjoina.

Taiteilijat itse pitivät Majakka-vihkoa onnistuneena palautteenkeruumenetelmänä, koska he työskentelivät lasten kanssa viikoittain. Majakka-vihkoihin kirjoitetut asiat avautuivat heille aivan eri tavalla kuin minulle. Joidenkin oppilaiden kirjoittamista asioista pienetkin positiiviset palautteet tai viitteet siitä, että he olivat käsitelleet asioita riitti palautteeksi onnistumisesta.

Majakka-vihkon avulla taiteilijat saivat kerättyä oppilailta jatkuvaa palautetta, koska vihkoon kirjoitettiin tai piirrettiin jokaisen tunnin jälkeen. Vihkojen palaute ei ole aina suoraa palautetta vaan se täytyy aina tulkita. Vihkojen palaute oli enemmänkin tunnilla tapahtuneeseen oppimiseen, oivaltamiseen ja reflektioon eikä niinkään aiheen suoraan arviointiin. Saadussa palautteessa oli eri ryhmien välillä paljon eroja. Oppilaille on hyvä antaa jokin valmis aihe mistä he voivat alkaa piirtämään tai kirjoittamaan. Jos valmista aihetta ei ollut palaute jäi joidenkin oppilaiden osalta melko vähäiseksi.

Joistain oppilaista tuli taiteilijoilla alkuun sellainen olo, että he eivät välttämättä kykene innostumaan juuri mistään Majakka-tuntien aikana. Heidän Majakka-vihkojen tarkastelu kuitenkin osoitti, että he olivat oikeasti ajatelleet ja pohtineet tunnilla käsiteltyjä asioita. Tämä oli todella positiivinen yllätys.

5.4 Hymiökartta

Hymiökartta oli viimeisellä Majakka-tunnilla täytettävä loppuarviointikaavake. Se ei ollut varsinainen palautekeruumenetelmä Hymiökartassa on yksinkertaisia kysymyksiä kuten ”onnistuin taiteen tekemisessä”. Lisäksi siinä on neljä erilaista hymiönaaman kuvaa, jotka ovat surullinen, neutraali, iloinen sekä naurava. Jokaisen kysymyksen perään laitetaan omaa olotilaa kuvaava hymiö.

Loppuarviointikaavakkeena hymiökartta oli toimiva. Siinä kysymyksiin vastataan erilaisilla hymiöillä, joita olivat surullinen, neutraali, iloinen ja naurava. Tämä menetelmä ei ehkä sovi isommille lapsille, koska he saattavat täyttää hymiökartan juurikaan ajattelematta vastauksiaan johtuen siitä, että hymiökartta on helppo täyttää.

6 POHDINTA JA KEHITYSEHDOTUKSET

Opinnäytetyöni tarkasteli Jyväskylän lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriantan Majakka-hankkeen taiteilijoiden käyttämien toiminnallisten

palautteenkeruumenetelmien toimivuutta käytännössä. Tulevaisuudessa samankaltaisissa hankkeissa tai toiminnoissa kaikkia menetelmiä ei tarvitse kokeilla uudestaan vaan menetelmistä voidaan soveltaa käyttöön parhaiten toimivia. Menetelmät olivat taiteilijoiden kehittämiä, olemassa olevista harjoituksista uuteen yhteyteen soveltamia menetelmiä. Heillä ei ollut aiempaa kokemusta menetelmistä vaan he valitsivat menetelmät ja ottivat ne kokeiluun tässä hankkeessa. Majakka-hankkeen taiteilijat kokivat palautteen keräämisen lapsilta todella haastavaksi. Sopivien menetelmien keksiminen oli ollut vaikeaa, koska hanke oli juuri lähtenyt käyntiin. Valitut menetelmät osoittautuivat kuitenkin hyviksi ja toimiviksi. Tällä tavoin he saivat kerättyä lapsilta paremmin palautetta kuin jos olisivat käyttäneet kyselykaavakkeita.

Palautteen kerääminen lapsilta on haastavaa ja varsinkin perinteisiä kyselykaavaketta käyttäen kunnollista palautetta on vaikea saada. Kyselykaavakkeisiin on helppo vastata nopeasti lukematta ja ajattelematta kysymystä kunnolla. Palaute on kuitenkin tärkeä osa mitä tahansa hanketta tai projektia ja ilman kunnollista palautetta toimintaa on vaikea kehittää paremmaksi.

Valituista palautteenkeruumenetelmistä tunnekartta oli sekä omasta, että taiteilijoiden mielestä toimivin. Tunnekartan täyttäminen sai oppilaat keskittymään todella hyvin palautteen antamiseen.

Majakka-vihko oli taiteilijoiden mielestä todella hyvä keino kerätä palautetta. Taiteilijat oppivat hankkeen aikana tuntemaan oppilaat hyvin ja oppilaiden piirrokset ja kirjoitukset avautuivat taiteilijoille Majakka-vihkojen kautta hyvin. Heille vihkojen lukeminen oli todella antoisaa. Itse en ehtinyt tutustua oppilaisiin niin hyvin, että heidän Majakka-vihkoon tekemät piirrokset ja kirjoitukset olisivat avautuneet minulle. Mielipidejana oli suuntaa-antava menetelmä. Sen avulla ei saatu tarkkoja tuloksia. Mielipidejanan avulla kuitenkin saadaan selville esimerkiksi se, mihin suuntaan projektia kannattaa lähteä viemään. Tämäkin oli omalla tavallaan hyvä menetelmä.

Yksi hankkeen jälkeen esiin tullut kehitysehdotus palautteenkeruulomakkeita ajatellen olisi ollut laittaa kohta ”vapaa palaute” lomakkeisiin, sillä välillä oppilaat kirjoittivat lomakkeeseen omia tuntemuksiaan tunteista. Näin jokaisessa lomakkeessa olisi ollut valmiiksi kohta omille kirjoituksille. Silloin myös ne, ketkä eivät

kirjoittaneet lappuun mitään olisivat voineet halutessaan kirjoittaa tuntemuksensa niille varattuun kohtaan.

Tuntien aikataulutuksettaminen oli myös ollut joissain tapauksissa hieman vaativaa, koska taiteilijoiden oli vaikea arvioida eri ryhmien työpajoihin käyttämään aikaa kovin tarkasti. Majakka-tuntien taiteellisen toiminnan osuuden olisi joillain tunneilla pitänyt olla hieman lyhyempi, sillä palautteenkeruuseen olisi pitänyt toisinaan varata enemmän aikaa. Kiireessä palautteenkerääminen ja -antaminen ei enää motivoinut.

Taiteilijat kokivat sekä palautteenkeruun, että Majakka-hankkeen tärkeäksi itselleen ja työlleen. Hankkeen aikana he pääsivät kokeilemaan lasten kanssa toimimista sekä ryhmätyöskentelyä ja näistä taidoista heille on varmasti hyötyä tulevaisuutta ajatellen. Kokonaisuutena hanke onnistui hyvin ja valitut palautteenkeruumenetelmät olivat tässä hankkeessa toimivia.

Hankkeen aikana syntyi Taikalamppu-verkostolle myös menetelmäopas. Oppaan nimi on ”Ympäristö haltuun – Opas luovaan ympäristön tutkimiseen.” Opas on julkaistu Taikalamppu-verkoston menetelmäopaskirjastossa. Taikalamppu-verkoston menetelmäoppaat ovat kaikkien vapaasti käytettävissä.

Mikäli vastaavia hankkeita tulee vielä jatkossa esimerkiksi Jyväskylän lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttuurialalle kulttuurituottajaopiskelijoita voisi ottaa harjoittelijoiksi hankkeeseen. Tulevaisuuden kulttuurituottajat saisivat todella paljon hyvää oppia taidekasvatushankkeen suunnitteluun, organisointiin, budjetointiin, toteutukseen sekä loppuraportointiin. Tällaiset työpaikat voivat hyvinkin olla kulttuurituottajan tulevia työpaikkoja.

LÄHTEET

Grönfors, Martti 2001. Havaintojen teko aineistonkeräyksen menetelmänä.

Teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Jyväskylä: PS-Kustannus, 124.

Hellström, Martti 2005/2006. Onko peruskoulusta taidekasvattajaksi? Teoksessa

Pirkko Sassi & Tuula Tarkkonen, Lapsi ja taide. Puheenvuoroja taidekasvatuksesta. 1. painos. Helsinki: Cultura Oy

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja Kirjoita. Helsinki: Tammi

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2012. Kulttuurituottaja. Viitattu 27.4.2012.

<http://www.humak.fi/opiskelu/opiskelu-humakissa/kulttuurituottaja>

Huhtanen, Päivi 1984. Mitä on taidekasvatus? Taidekasvatuksen esteelliset

käsitteelliset perusteet. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston taidekasvatuksen laitos.

Ikonen, Kaisa-Liisa 2010. Kyrmyyn oma kirjasto. Viitattu 20.7.2011.

<http://www.jkl.fi/ykkonen/2010/0503>

Jyväskylän kaupunki/Kulttuurialta 2011. Ympäristö haltuun. Opas luovaan

ympäristön tutkimiseen. Jyväskylä: Jyväskylän kaupunki / Kulttuurialta

Jyväskylän kaupungin kulttuuripalvelukeskus 2005. Jyväskylän seudun

lastenkulttuuripoliittinen ohjelma. Jyväskylä: Jyväskylän kaupungin kulttuuripalvelukeskus.

Jyväskylän kaupunki 2012. Taiteen perusopetus. Viitattu 13.4.2012.

http://jyvaskyla.fi/kulttuuri/taiteen_perusopetus

Kulttuurialta 2011. Mikä ihmeen kulttuurialta? Viitattu 20.7.2011.

<http://www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/alta/kulttuurialta>

Kulttuuriklubi Siperia 2012. Toiminta. Viitattu 20.4.2012. <http://siperia.info/toiminta>

Kulttuuritalo Valve 2011. Viitattu 20.7.2011.

http://www.kulttuurivalve.fi/sivu/fi/lapset_nuoret/taiteilija_koulussa/etusivu/

Kulttuuri ja nuorisolautakunta 2005. Jyväskylän kaupungin kulttuuristrategia vuoteen

2012. Viitattu 12.4.2012

http://www.jyvaskyla.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/jyvaskyla/embeds/jyvaskylawwwstructure/3612_jkl_kulttuuristrategia_final.pdf.pdf

Kyrmyyn kirjasto 2011. Viitattu 20.7.2011.

<http://www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmyynkirjasto>

Majakkan valossa-blogi 2011. Viitattu 13.3.2011. <http://www.majakka-hanke.blogspot.com/>

Mäkinen, Kirsti 2005/2006. Lapsuuden taidekokemukset voimavarana. Teoksessa Pirkko Sassi & Tuula Tarkkonen, Lapsi ja taide. Puheenvuoroja taidekasvatuksesta. 1. painos. Helsinki: Cultura Oy

Nikoskinen, Elina 2010. Kulttuurituottajana työelämään. HUMAKista valmistuneiden kulttuurituottajien (AMK) työelämään sijoittuminen, koulutuskokemukset ja jatko-opintosuunnitelmat. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja B. Projektiraportit ja selvitykset 15.

Niutanen, Ville 2012. Taiteilija koulussa / Konsertti joka kouluun -esitys. Esitetty Eläköön mediakasvatus -seminaarissa 8.3.2012. Viitattu 16.4.2012. <http://prezi.com/q-j6kkgxuovt/taiteilija-koulussa-konsertti-joka-kouluun/>

OKM – Taikalamppu 2011. Lastenkulttuurikeskusten verkosto. Viitattu 6.2.2011. http://www.minedu.fi/OPM/Kulttuuri/lastenkulttuuri/lastenkulttuurikeskusten_verkosto/?lang=fi

Pentikäinen, Leena 2005/2006. Kuvataidekasvatuksen poluilla. Teoksessa Pirkko Sassi & Tuula Tarkkonen, Lapsi ja taide. Puheenvuoroja taidekasvatuksesta. 1. painos. Helsinki: Cultura Oy

Piironen, Liisa 2005/2006. Leikistä vauhtia taidekasvatukseen. Teoksessa Pirkko Sassi & Tuula Tarkkonen, Lapsi ja taide. Puheenvuoroja taidekasvatuksesta. 1. painos. Helsinki: Cultura Oy

Ruokonen, Inkeri 2005/2006. Taide lapsen elämänilmauksena. Musiikin näkökulma. Teoksessa Pirkko Sassi & Tuula Tarkkonen, Lapsi ja taide. Puheenvuoroja taidekasvatuksesta. 1. painos. Helsinki: Cultura Oy

Seirala, Viivi 2012. Eläköön taidekasvatus! Helsinki: Suomen kuntaliitto / Kuntaliiton verkkojulkaisu.

Taikalamppu-verkosto	2011.	Viitattu	6.2.2011.
http://www.taikalamppu.fi/index.php/taikalamppu-verkosto			
Taikalamppu-verkosto	2011.	Ajatus ja arvot.	Viitattu 9.3.2012.
http://www.taikalamppu.fi/index.php/strategia/toiminta-ajatus-ja-arvot			
Taikalamppu-verkosto	2012.	Kaikki menetelmäoppaat.	Viitattu 9.3.2012.
http://www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat			
Taikalamppu-verkosto	2012.	Näkökulmat ja keinot.	Viitattu 9.3.2012.
http://www.taikalamppu.fi/index.php/strategia/naekoekulmat-ja-keinot			

LIITTEET

Liite 1: Kirje oppilaiden vanhemmille

Hei,

opiskelen Humanistisessa ammattikorkeakoulussa kulttuurituottajaksi ja teen opinnäytetyötäni Jyväskylän kouluilla vierailevien taiteilijoiden käyttämistä toiminnallisista palautteenkeruumenetelmistä, joita ovat muun muassa Majakka-vihko ja Tunnekartta.

Opinnäytetyöni aineistonkeruuta varten vierailen kouluilla taiteilijoiden mukana kevään aikana muutamia kertoja, havainnoin lasten sekä taiteilijoiden toimintaa sekä samalla tarkkailen taiteilijoiden käyttämien menetelmien toimivuutta. Saatan käyttää tutkimusaineistona myös lasten täyttämiä Majakka-vihkoja sekä Tunnekarttoja.

Aineisto kerätään täysin luottamuksellisesti eikä aineistosta tai valmiista opinnäytetyöstä tule ilmi tutkimuksessa mukana olleiden lasten nimiä tai muita tietoja. Tutkimusaineston keräämisessä en käytä audiovisuaalisia tallennusvälineitä kuten videokameraa tms.

Opinnäytetyötäni ohjaava lehtori on Molla Walamies Humanistisesta ammattikorkeakoulusta.

Mikäli Sinulla on kysymyksiä tutkimukseeni liittyen, voit ottaa yhteyttä minuun.

Ystävällisin terveisin,

Ville Kettunen
kettunenv@gmail.com
0400-626 609

Liite 2: Kysymykset Majakka-hankkeesta taiteilijoille

Majakka-hankkeen taiteilijat Maiju Räsänen, Jarna Mandelin, Päivi Hirsiaho, Leena Pukki ja Jenni-Maria Haapamäki

Millaisia ajatuksia sinulla oli Majakka-hankkeessa käytetyistä palautteenkeruumenetelmistä?

Onko sinulla tullut mieleen asioita joissa olisit voinut toimia tai kerätä palautetta paremmin?

Minkä asian koit haastavimmaksi palautteenkeruumenetelmiä ajatellen?

Millä perusteella valitsitte käyttämäanne aineistonkeruumenetelmät?